

N Á B O Ž E N S T V O A S Ú Č A S N O S Ť

N a S

2/1985

O B S A H

Nad troskami tisícročného diela	2
K výročiu likvidácie kláštorov	4
Páter A. Delp, S.J.	6
Nové zákonodarstvo o svätorečení	8
V. Jukl šesťdesiatročný	10
Št. moc a kádrová politika knazov	11
Ekológia	12
Literatúra dezilúzie	13
Štefan Moyzes	15
Ako je to so skracovaním pracovného času	16
Zo zahraničia	17
Z domova	19

NAD TROSKAMI TISÍCOČNÉHO DIELA

13. apríla 1985 uplynú 35 rokov od prvého veľkého úderu štátnej moci voči reholiam.

V túto noc obklúčili ozbrojené jednotky Bezpečnosti a Ľudovej milície takmer všetky kláštory v našej republike a násilím deportovali reholníkov do sústredovacích táborov v Jasove, Podolinci, Pezinku...

V máji a auguste toho istého roku bola celá akcia likvidácie všetkých - aj ženských kláštorov dokončená.

Zamyslime sa nad tým, o čo vlastne išlo v týchto chvíľach nášho národa, cez pohľad jedného reholníka - účastníka týchto dní.

Keď sme sa dostali po dlhých rokoch väzenia späť do civilného života, bola to pre nás nová a závažná skutočnosť. Každý z nás si akoby vydýchol - ale z čoho a do čoho? Pred nami stála celkom nová a neznáma budúcnosť. Bola to neznáma budúcnosť celej Cirkvi u nás ... Po príchode do civilného života sme si to začali uvedomovať, keď sme precitli akoby zo sna. V Jasove, Podolinci a v Pezinku sme aspoň na niečo čakali. Teraz sme nečakali vlastne už na nič. Boli sme uprostred života, ktorý bolo treba brať na vedomie a ktorý bolo treba prežívať.

Pri pohľade naspäť sa nám však mnohé veci vyjasňovali. Hľadeli sme na udalosti posledných mesiacov s akýrsi smútkom, ale aj akosi zreteľnejšie. Uvedomovali sme si, o čo tu vlastne ide - že tu ide o obrovský zápas celého národa a celej našej miestnej Cirkvi o vieru, o evanjelium, o kresťanskú tvár a srdce nás všetkých, o našu budúcnosť. To dodávalo vážnosť nášmu životu, vedomie zodpovednosti a popri všetkých obavách a strachu aj akejsi hrdosti, že smieme prežívať také vážne chvíle dejín svojho národa.

Nad týmto všetkým sme často uvažovali. Zvažovali sme ťažké straty i nové výhľady, ktoré nám Pán Boh i utrpením ponúka. Po apríli roku 1980 sme stáli nad troskami tisícročného diela Cirkvi, ktoré konala v národe cez reholné spoločenstvá od nepamäti. Rehole sa zúčastňovali nielen na duchovnom živote slovenského národa, ale i na jeho kultúrnom živote a na jeho materiálnom povznesení. Benediktíni aj u nás kľúčovali lesy a učili ľud obrábať zem, pestovať nové plodiny, poznávať liečivú silu rastlín atď. Reholné školy boli v minulosti pýchou slovenského národa, vedy a umenia, rástli aj pod starostlivou ochranou starobylých kláštorov.

Najstarším kláštorom na Slovensku bolo opátstvo sv. Hypolita na Zobore pri Nitre. Podľa tradície ho založil kráľ Svätopluk - ale nie je to historicky dokázané. Na Zobore vládla benediktínska regula.

Okrem Zobora bolo na Slovensku ešte dvadsať benediktínskych kláštorov. Najstaršia na Slovensku zachovaná listina, ktorá pochádza z r. 1111, obsahuje text, ktorým uhorský kráľ Koloman potvrdzuje práve kláštor sv. Hypolita na Zobore ...

Keď roku 1022 kráľ Boleslav vyhнал slovanských mníchov z Poľska, sv. Andrej - Svorad prišiel na Slovensko - do kláštora sv. Hypolita na Zobore pri Nitre. Neskôr sa utiahol na Skalku pri Trenčíne, kde dodnes stojí pamätný kostol...

Kráľ Gejza I. roku 1075 založil kláštor vo Svätom Beňadiku a daroval mu majetky v tekovskej, komárnanskej, novohradskej stolici ...
"v mene svätej Trojice a nerozdielnej jednoty Otca i Syna i Ducha Svätého...
Vidiac, že dobrá tohto sveta sú pominuteľné, ale nebeské večné, rozhodol som sa veľkou túžbou postaviť kostol na chválu Boha a Svätej Márie vždy Panny ako aj svätého Benedikta, nábožného otca a vodcu mníchov, a pri ňom s pomocou Božou založiť kláštor... a pomocou toho, ktorý všetko učinil ...

A toto všetko som chcel dať na vedomie všetkým biskupom, opátom a kniežatám svojho kráľovstva..."

Reholu premoštrátov založil r. 1120 sv. Norbert. Na Slovensku ju uviedol za života tohto svätca do r. 1134 palatín Lambert, a to v Bzovíku. Neskôr bol založený i kláštor v Jasove - r. 1190. Béla IV. založil r. 1252 premoštrátsky kláštor v Turci, terajšom Kláštore pod Znievom, na počesť Panny Márie, patrónky krajiny na znak vďačnosti, že sa tu zdržiaval a ochránil na úteku pred Tatármi ...

Kráľ Gejza II. založil kláštor benediktínov v Krásnej nad Hornádom okolo r. 1150... Roku 1224 bolo založené opátstvo na Skalke pri Trenčíne. Ako .. dôstojne a s akou úctou bola napísaná zakladacia listina! "My, Jakub, z milosti Božej biskup a kapitula cirkvi nitrianskej, dávame na známosť vašim láskam, že chceme ... založiť opátstvo podľa rehole svätého Benedikta na česť Všemohúceho Boha a svätého Benedikta, mučeníka na mieste jaskyne, ktorá sa volá Ľudovo Skalka, kde v stene jaskyne ešte teraz vidno pochované telo tohto blaženého mučeníka a kde sa mu vzdáva patričná úcta. Chceme tam tiež postaviť kostol pod ochranou sv. Benedikta a Všetkých svätých." V tomto čase malo Slovensko benediktínske kláštory už vo Svätom Beňadiku, v Klíži, v Krásnej nad Hornádom, na Zobore a v Ludaniciach ...

Roku 1223 bol založený kláštor cistercitov v Spišskom Štiavniku.

Františkáni mali uhorskú provinciu už r. 1238 s dvadsiatimi klášťormi. Dominikáni mali v tých časoch v Uhorsku tridsať mužských a dva ženské kláštory.

Roku 1240 uviedol do Trnavy kráľ Béla IV. klarisky. Dva roky predtým - r. 1238 - nachádzame zmienku o kláštore cistercitiek v Bratislave.

Františkáni prišli na Slovensko r. 1228 do Bratislavy, neskôr do Trnavy, Nitry, Okoličného a na mnohé ďalšie miesta - do Skalice, Kremnice, Hlohovca a inde.

Dominikáni sa usadili na Slovensku ešte v storočí svojho vzniku - r. 1228 v Gelnici, r. 1303 v Trnave.

Roku 1288 si postavili veľký kláštor s nemocnicou v Spišských Dravciach tzv. Antoniti. Predstavenému tejto rehole, ktorý tu býval, podliehali všetky nemocnice v Uhorsku.

Koncom 13. storočia sa mocne rozvíjala činnosť františkánov a klarisiek v Bratislave. Roku 1297 mali tu veľkú slávnosť, keď im spišský biskup Jakub posvätil bratislavský kostol, a to v prítomnosti kráľa Ondreja III. a vysokých predstaviteľov štátu i Cirkvi.

Roku 1314 založil šľachtic Eberlaus na svojom majetku kláštor benediktínov - "v spišskom kraji pod Snežným vrchom /Tatrami/, na mieste, ktoré sa volá Štôla blahoslavenej Panny Márie".

Roku 1319 bol založený kartuziánsky kláštor na Dunajci pri Lehnici, ktorý schválil sám kráľ Karol Róbert. Už predtým jestvoval na Spiši kartuziánsky kláštor v Letanovciach.

R. 1377 kráľ Ľudovít Veľký obnovil pútnické miesto Mariánku. V kráľovskej listine sa o tom píše: "Vynímame kostol Preblahoslavenej Panny Márie na území, ktoré sa volá Thál, spod právomoci a vlastníctva hradu Borinka a odovzdávame ho navždy rádu pustovníkov sv. Pavla /pavlínom/, pretože máme zvláštnu nádej a úctu k Preblahoslavenej a slávnej Márii Panne". Ľudovít Veľký uviedol pavlínov aj do Lefantoviec, a to už r. 1369.

Ľudovít Veľký mal podiel aj na založení mohutného pútnického miesta na Jasnej Góre v Čenstochovej r. 1380, kam priniesli z Ukrajiny zázračný obraz Panny Márie. I do Čenstochovej uviedol reholu pavlínov, takže naša Mariánka

mala s ňou od počiatku duchovné kontakty. Jezuiti prišli prvý raz na Slovensko r. 1561 - do Trnavy. Po vyhorení, keďže nemali prostriedky na novú stavbu, zo Slovenska odišli. Vrátili sa až r. 1586 - do Kláštora pod Znievom. Roku 1588 sa usadili v Šali nad Váhom, r. 1614 v Humennom, r. 1615 znova v Trnave. V 17. a 18. storočí mali potom na Slovensku mnoho rezidencií, misijných staníc, desať stredných škôl, tzv. kolégií a dve univerzity - v Trnave a v Košiciach. V Trnave mali veľké vydavateľstvo, v ktorom vyšlo mnoho kníh i slovenských. Celkove mali na Slovensku 22 domov.

Toto všetko tvorilo slovenské dejiny, udržovalo jeho ducha, zmysel pre veľkosť života, pre rozvíjanie kultúry, vzdelanosti, umenia a mnoho iných hodnôt. A pôsobilo to v národe až do súčasnosti.

Veď na Trnavskú univerzitu nadväzoval Anton Bernolák a Učené slovenské tovarišstvo, s ním bol spojený zápas slovenských osvietencov o život národa, potom Ján Hollý a neskôr štúrovci ... Kláštory spolu s diecéznym duchovenstvom pomáhali udržiavať ducha národa a jeho mravy modlitbou, svedomitou prácou, láskou rodinného života, ale i vzdelaním. V priebehu čias pribudli nové cenné reholné spoločenstvá redemptoristov, piaristov, kapucínov, verbištov, saleziánov a iných, popritom 19 ženských reholí a kongregácií. Po obnovení ČSR bolo na našom území asi 260 mužských kláštorov s 2.000 reholníkmi a asi 750 ženských kláštorov s viac ako 10 000 sestričkami - slúžili mládeži i dospelým, zdravým i chorým a bezvládnym ... Toto všetko sa ocitlo v troskách onej povestnej noci z 13. - na 14. apríla 1950, keď boli všetky, aj najstarobylejšie kláštory a rehole likvidované ...

K VÝROČIU LIKVIDÁCIE KLÁŠTOROV

V tomto roku okrúhlych výročí pripomíname si výročie, o ktorom sa oficiálna tlač ani nezmieni. Pred 35.-timi rokmi v apríli 1950, zlikvidovali v Československu mužské kláštory a do konca toho istého roku aj ženské. Reholníkov uzavreli do niekoľkých internačných kláštorov s väzenským režimom, reholníčky odviezli na prikázané práce v priemysle a na štátnych majetkoch v Čechách a na Morave. Budovy kláštorov odovzdali štátnym podnikom a inštitúciám na výrobné, výrobné aj na kultúrne účely. Vtedajší mocipáni na čele s Klementom Gottwaldom a jeho pravou rukou a zaťom Alexejom Čepičkom si mysleli, že fenomén reholí tak navždy - ako ľahko ! - vytreli z našich dejín.

Likvidáci kláštorov predchádzala tlačová kampaň proti Vatikánu a reholiam. Koncom marca, začiatkom apríla 1950 v prvom veľkom monstre procese odsúdili 10 predstavených mužských reholí ako "agentov Vatikánu a imperialismu" na dlhoročné tresty väzenia. Nato, v noci z 13. na 14. apríla, jednotky ZNB a ľudových milícií obkolesili vybrané mužské kláštory, ich obyvatelia si museli zbrať najnutnejšie osobné veci a ešte tú noc ich odviezli do internačných táborov. Zvyšok mužských kláštorov podobným spôsobom pripomínajúcim akcie občianskej vojny, zlikvidovali o dva týždne neskôr. Ženské kláštory nasledovali v lete a na jeseň. Podľa mierne kolísajúcich údajov bolo vtedy v Československu v 250 - tých kláštoroch 12 000 reholníkov a 3 000 reholníčok.

Likvidácia kláštorov bola prejavom strachu vládnucej vrstvy pred mužmi a ženami, ktorí spolu nielen proklamatívne praktizovali materiálnu rovnosť a prácu v prospech celku.

Internačné tábory na Slovensku, najväčší bol v Podolínsi, trvali do 2. polovice 50-tich rokov. V chruščovskej protikultovskej politike ich postupne rušili a internovaných reholníkov prepustili do súkromného

civilného života. Pravda mnohých medzičasom odsúdili a zavreli do riadnych väzníc, mladších zaradili do vojenských trestných útvarov. O rozsahu pozbavenie slobody reholníkov a reholníčiek svädčí údaj z roku 1968. Vtedy podalo viac ako 8000 reholníkov a reholníčiek petíciu na ministerstvo kultúry, žiadajúcu obnovu kláštorov. Signatári petície strávili v internácii, väzeniach a prikázaných prácach spolu 42 538 rokov.

Neskoršie výskumy ukázali, že likvidáciu kláštorov nariadilo Predsedníctvo ÚV KSČ, čiže len politický, neústavný orgán. S vecou sa ani formálne nezaoberala vláda a samozrejme ani Národné zhromaždenie. Likvidácia bola politickým aktom, ktorý sa nesnažil ani o zdanie legality a takým aj zostala. V roku 1968 to dokonca úradne potvrdila Generálna prokuratúra. Predstavení reholí vtedy vytvorili Sekretariát reholných spoločností, ktorý koordinoval úsilie o obnovu kláštorov. Sekretariát poslal dopyt na Generálnu prokuratúru, či bráni niektorá právna norma obnoveniu činnosti reholí. Generálna prokuratúra odpovedala, že takej právnej normy niet, rehole právne neprestali existovať a nič nebráni aby vo svojej činnosti pokračovali, resp. ju obnovili. Tá istá Generálna prokuratúra o dva roky neskôr svoje stanovisko síce vecne nezmenila, ale napísala, že na predchádzajúce stanovisko sa nemožno odvolávať, pretože nebolo vydané v rámci všeobecného dozoru prokuratúry nad dodržiavaním zákonov.

Zmena stanovísk prokuratúry - zriadenej za účelom dozoru nad dodržiavaním zákonov - názorne ukazuje, že zavretie kláštorov nemalo nič spoločné s právom, ale ani ich opätovnému otvoreniu nepomôže len právna argumentácia. Komunistická strana a vláda postavili otázku reholí ako otázku politickú a z politických dôvodov nechcú pripustiť znovuotvorenie kláštorov. Terejšie obdobie chápu len ako prechodné medzi zavretím kláštorov v r. 1950 a vymretím posledných reholníkov, ktorí vstúpili do kláštora pred r. 1950. Nová mysl, teoretický a politický časopis ÚV KSČ, formuloval politiku voči rehoľiam takto : "Celkovo možno preto konštatovať, že dosiahnutý stupeň spoločenského vývoja našej socialistickej spoločnosti nedáva predpoklady pre ďalšie rozvíjanie reholného života, ktorý je vlastne otázkou postupného dožitia doterajšej reholnej generácie, pretože ani mládež o tento spôsob života už dnes nemá záujem." /Nová mysl č.1/1972, str.120/

Občas preniknú správy, že obnovenie kláštorov je predmetom rokovaní medzi ČSSR a Vatikánom. Avšak o budúcnosti reholí u nás nerozhodnú diplomati. O nej už rozhodli chlapci a dievčatá, muži a ženy, ktorí sa aj po roku 1950 rozhodli pre vstup do rehole. Zásah ŠtB proti františkánom v roku 1983 odhalil členov rehole, narodených po r. 1950. Možno predpokladať, že mladých členov majú aj iné rehole. Rehole žijú, rozvíjajú sa a nesú ďalej posolstvo svojich predchodcov na našom území, staré ako Cirkv sama.

Táto situácia na jednej strane usvedčuje z nereálnosti pôvodné odhady strany a vlády o ľahkej likvidácii reholí. Na druhej strane ukazuje schopnosť reholí tvorivo prispôbiť formy svojho pôsobenia zmeneným podmienkam. Najmä však dokazuje potrebnosť reholí aj v systéme reálneho socializmu.

Ak sa zamýšľame nad ľudskou stránkou veci, musíme vzdať hold staršej generácii reholníkov, ktorá stála koncom 60-tych a začiatkom 70-tych rokov pri zrode nového rozvoja. Zocelení pobytom v táboroch a väzniach s nezmenšenou vierou a väčšími skúsenosťami po návrate do civilného života stali sa charizmatickými zakladateľmi nových reholných komunít. Už to neboli veľké kláštory ale súkromné byty v panelákoch s malým počtom bratov alebo sestier. Navonok žili obyčajným životom akým žijeme všetci. Chodili do práce, obliekali sa do civilných šiat. Ale po dennom zamestnaní pestovali špecifickú spiritualitu svojej rehole a presvecovali ňou svoje okolie. Tak získavali nových bratov a sestry, zakladali nové komunity. Okolo starších veteránov rástli mladí reholníci a reholníčky, nezťažení tragickými zážitkami 50-tych rokov, s novým elánom, novými myšlienkami a veľkou vierou! Oni sa postupne stávajú hnacou silou ďalšieho rozvoja reholí.

V súvislosti s prínosom reholí pre spoločnosť sa obyčajne uvádza práca rehoľníčiek v nemocniciach, starobincoch a sociálnych ústavoch, vyučovanie, vedecké objavy rehoľníkov. Toto všetko rehole dávali spoločnosti a teraz vôbec nemôžu alebo len v obmedzenej miere. Verejné pôsobenie reholí by sme však potrebovali denne a v najobyčajnejších situáciách, aby vniesli svetlo do nášho života na sídliskách, do umierajúceho kolobehu práce, cestovania a zháňania vecí, jas vyciádajúci z ľudí ktorí sa čakajú povzniesť nad to všetko.

Otázka reholí preto nie je len politickou otázkou pre uzavreté elity, ani otázkou len pre rehoľníkov, či cirkevnú hierarchiu. Otázka reholí je všeobecnou spoločenskou otázkou všetkých občanov, pretože všetci občania potrebujú rozvinutie rehoľného pôsobenia, koncentrovaného okolo novotvorených kláštorov.

Kým sa kláštory znovu otvoria, rehole môžu pozerieť na tých, ktorí kláštory kedysi zavreli a dnes bránia ich otvoreniu s vnútorným úsmevom a opakovať si slová Ježiša Krista : "Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia."

PÁTER ALFRÉD DELP S.J.

Dlhší čas po skončení II. svetovej vojny, keď boli v pamäti ešte živé všetky tie obrovské obete a utrpenia, zanikli osudy jednotlivcov tejto doby.

Až s odstupom času sa k nim začíname vracieť.

Jednou takouto postavou bol nemecký jezuita páter Alfréd Delp.

2. februára 1965 uplynulo 40 rokov od jeho popravy nacistami.

Zastavme sa na chvíľu pri jeho živote a názoroch, ktoré žil a pre ktoré nakoniec zomrel.

Narodil sa 15. septembra 1907 v Manheime. Vo vyšších triedach gymnázia prestúpil na katolícku vieru.

Už ako katolík, jedného 8. decembra sa spolu s ďalšími mladými chlapcami zasvätil Panne Márii: "Zasväcujeme sa Ti, Premožiteľka všetkých nepriateľov Tvojho Syna. Chceme byť zástupcom apoštolov."

V r. 1926 vstúpil do rehole jezuitov.

V r. 1935 napísal kritické pojednanie k filozofii Heidegера.

Už v tejto knihe začína zaznievať základný tón jeho videnia vtedajších časov: "Neschopnosť Božia" pomôcť modernému človeku vidieť a vyzdvihnúť sa. Moderný človek sa "vychýlil zo stredu": Keď človek znovu získá pohľad pre celé bytie so všetkými jeho väzbami, teda aj s viazanosťou na Boha, potom sa prepracuje k "strediu", tam, kde všetky pády, strachy, trápenia a odhodlania majú svoj zmysel."

Podľa neho sa zo sveta stratila akási "mystika zeme": "Treba ísť veciam na posledný základ, ináč sú falošné a vražedné, treba sa rozhliadnuť až ku koreňom, ináč je výsledkom dokonalý hráč a diletant."

Od r. 1939 až do júla 1944 bol dušpastierom v Mníchove - Bogenhausen vo farnosti Svätej krvi.

Svojim priateľom v tejto farnosti venoval 80 stránovú knihu "Človek a dejiny". Pokúša sa v nej hľadať odpoveď na otázku, prečo je v dejinách zlo také plodné.

Nie preto, že by bolo historicky skutočnejšie alebo mocnejšie, ale "pretože dobro je také neplodné, pretože tradícia je chápaná ako konzervatívna ospalosť a zvykovosť, pretože svedectvo života ntkvie kdesi v centre života, ale pomimo".

Z tejto vety začína svetielkovať jeho vlastný životný ideál :

"Svedectvo života v dejinách sa zakladá na jasnozrivom pohľade, veľkej odvahe, riziku a keď treba i na obeti plnej krvi."

Od r. 1942 začína tento ideál nadobúdať v jeho živote konkrétne črty.

S grófom Helmutom Moltke a ďalšími priateľmi začali pracovať na poriadku, v ktorom by boli chránené Božie práva a dôstojnosť človeka. V jeho záznamoch z tohto obdobia čítame :

"Útek alebo emigrácia, alebo reakcia nesmú byť postojom kresťanov, pretože by sa takto ocitli v rozpore so svojou vlastnou skutočnosťou. Môže ním byť len vôľa k naplneniu, vyslobodeniu, spaseniu."

"Každá pravá skutočnosť musí byť vtiahnutá do tajomstva vtelenia Boha. Každá historická hodina je pravou skutočnosťou skôr, než sa môže stať karikatúrou a rozkolom."

"Kristus a Cirkev sú v nejakom národe len natolko prítomní, nakoľko silou svojej kresťanskej vitality, svojho vyžarujúceho bytia premieňajú svoje okolie a vtiahujú ho do Božieho zástupu, v ktorom oni sami existujú."

"Ľudia, ktorí nás stretávajú musia cítiť, že sme spasení ľudia dneška, musia to cítiť aj vtedy, keď s nami spolu bojujú."

A pre kresťanov bojovať znamenalo - podľa neho bojovať proti všetkým skutočným ohrozeniam kresťanských hodnôt.

"Kde je konflikt, treba zápasiť bez kompromisu, bez zrady a zbabelosti."

Ale tento obranný zápas nemôže byť nikdy hlavným programom nejakej kresťanskej generácie.

"Za hraničnými kameňmi ktoré obraňujeme, musí byť vždy zrejmá celá plnosť opravdivého života. Svetlo kráľovstva nášho Pána, ktoré v nás prebýva, toto je našou najväčšou požiadavkou a obranou."

V r. 1943 mal záverečnú prednášku pre dušpastierov vo Fulde.

Takto ju zakončil: "To prvé, k čomu by sme dnes mali dospieť, je česť a sláva Božia a kto sa celý za toto zasadí, tomu bude všetko ostatné pridané.

Toto ale predpokladá, že muž Cirkvi bude človekom, ktorý uchopí a začne uskutočňovať pojem cti znova v jeho prapôvodnom význame, že niečo z tyrdosti, niečo z platnosti starého, pravého rytiera bude v nás sláviť svoje zmŕtvychvstanie."

Páter Delp bol kňaz a preto sa jeho názory a postoje samozrejme pohybujú v rámci Cirkvi:

"Úlohou učiteľského úradu je vytyčovať hranice, úlohou cirkevného myslenia je dávať odpovede, v ktorých sa nachádzajú prekročenia týchto hraníc."

"Vymrela už nerozumnosť Jána Krstiteľa a zabudla Cirkev na človeka a na svoje základné povinnosti ?"

"Ako chce cirkev osloviť kresťana, keď stvorenie, ktoré sa má stať kresťanským, necháva stranou ?"

Páter Delp vyvádza z týchto otázok dôsledky :

"S človekom zomiera Kristus. Pre našu konkrétnu zodpovednosť to ale znamená, že boj o slobodu a duchovnosť človeka, boj o pravú, čistú kultúru je nielen okrajovou a možnou záležitosťou Cirkvi, ale základným právom a povinnosťou, a to nielen pre ľudí Cirkvi, ale rovnako pre cirkevné úrady."

"Cirkev má v týchto dňoch ohromnú šancu vtisnúť sa do pamäti stvorenia tým, že bude odvážnou obhájkynou ohrozeného stvorenia a bolo by falošné, pozerat sa na tieto veci z hľadiska taktických výhod."

Odvážna obrana ohrozeného stvorenia a v priebehu dejín plnenie vôle Božej, to je zhrnutý životný program pátra Delpa.

Pre takéhoto nekompromisného človeka musela onedlho nastať hodina "krvavej obety".

V januári 1944 bol zatknutý gróf Moltke, v júli 1944 páter Delp. Boli obvinení z velezrady, "Pretože počítali s možnosťou zániku Ríše a pre tento prípad pripravovali plány na kresťanskú obnovu Nemecka".

Obidvaja boli odsúdení na smrť.

Zrelosť pátra Delpa sa nám ukazuje, keď v jeho denníku čítame záznamy o vzťahu k Pánu Bohu :

"Človek je len spolu s Bohom človekom."

"Boh patrí do definície človeka a najvrátornejšie životné spoločenstvo s Bohom patrí k prvým predpokladom vydareného a možného života."

"Sú chvíle, keď Boh ako vlniace sa šťastie obkolesuje svojho človeka a preniká ho. Z týchto chvíľ možno potom žiť v dňoch púšte a smädu."

Páter Delp vidí v tomto stretnutí s Bohom oslobodenie človeka k jeho najväčším silám :

"Človek musí sám seba zanechať, keď chce získať tušenie o sebe."

"Treba nastaviť plachty na nekonečný vietor a len potom budeme cítiť, ktorej cesty sme schopní."

A ešte: "Kto svoj svet ohraničuje na priestor chápaného a pochopeného, ten nikdy nepríde do blízkosti živého Boha."

Páter Delp išiel v ústrety smrti vyrovnaný a plný viery. Tesne pred popravou povedal väzenskému kňazovi: "O pol hodiny budem vedieť viac ako vy."

V jeho záznamoch ešte z dávnejších čias o tejto hodine obeti čítame:

"Aj najopustenejšie súženie a najosamelejšie potupenie v tmavom kúte majú silu svedectva, ktorá je tiež silou plodenia, keď je toto všetko prijímané ako nasadenie a vernosť pre Božiu tvár, ktorá sa má v dejinách zjaviť."

Vo väzení niekoľko dní pred smrťou napísal:

"V týchto týždňoch obmedzenia som pochopil, že ľudia sú vždy stratení a podľahnú zákonu ich okolia, ich pomerov, ich znásilnenia, keď nie sú schopní veľkej vnútornej šírky a slobody."

Popravený bol 2. februára 1945 - na Hromnice a zároveň v deň jeho večných slubov v reholi.

Jeho telo bolo spálené a popol rozprášený.

Himmler, druhý človek po Hitlerovi, dňa 3.8.1944 v súvislosti s Nemcami, ktorí sa spreneverili Ríši povedal: "Vydal som rozkaz, aby ich telá boli spálené a popol bol rozsypaný po poliach. O týchto ľuďoch, aj o tých, ktorí budú teraz popravení, nechceme mať najmenšiu pamiatku v nejakom hrobe, alebo na nejakom inom mieste".

NOVÉ ZÁKONODARSTVO O SVÄTOREČENÍ

Teodorik J. Zúbek, O.F.M. S.T.D.

Do nového cirkevného zákonníka, ktorý pápež Ján Pavol II. schválil 25. januára 1983, neboli pojaté zákony o blahorečení a svätorečení. Táto problematika kanonického práva sa nachádza v osobitných dokumentoch Svätej Stolice. Základný dokument nového zákonodarstva a kanonizácie je apoštolská konštitúcia Jána Pavla II. "Divinus perfectionis Magister" /Božský Učiteľ dokonalosti/, ktorá nadobudla platnosť 25.1.1983 /Acta Apostolicae Sedis, vol. L XXV, 1983, pp 349-355/.

Konštitúcia sa zaoberá zreorganizovaním Posvätnej kongregácie pre záležitosti svätých, najmä vymedzením personálu kongregácie a úloh jednotlivých funkcionárov v procese kanonizácie. Diecezná časť kanonizácie je iba stručne načrtnutá s tým, že kongregácia vypracuje podrobnejšie smernice. To sa aj stalo, keď boli vypracované normy pre diecézny proces kanonizácie /Normae servandae in inquisitionibus ab episcopis faciendis in causis sanctorum/, tiež boli vypracované normy pre už započaté kauzy. Tieto dokumenty schválil Ján Pavol II. dňa 7. marca 1983 a nadobudli platnosť toho istého dňa /AAS, vol. L XXV, 1983, pp. 369-409/.

Podľa apoštolskej konštitúcie pri vyhlásení za blahoslaveného Svätý Otec dovoľuje verejnú úctu dotýčnej osoby v určitej oblasti alebo spoločenstve a pri vyhlásení za svätého Svätý Otec slávnostne definuje, že

svetec je v nebeskej sláve a nariaďuje jeho kult v celej Cirkvi.

Podľa všeobecnej mienky teológov vyhlásenie za svätého je neomylným výrokom najvyššieho učiteľa Cirkvi.

Samotný proces svätorečenia má tri fázy vyšetrovania. Prvá časť vyšetrovania prebieha v diecéze, kde dotyčná osoba zomrela alebo prežila väčšie obdobie svojho života. Druhá a tretia časť vyšetrovania pokračuje v Posvätnnej kongregácii pre záležitosti svätých a pozostávajú z preskúmania všetkých dokumentov, ktoré kongregácii zaslal diecézny biskup, a z ich zhrnutia do úradnej správy /Positio super virtibus vel martyrio/. Ďalej pokračuje proces skúmania tejto správy poradcami, najvyššími hodnosťami kongregácie a napokon kardinálmi a biskupmi, ktorí sú členmi kongregácie. V tejto poslednej fáze vyšetrovania patriční členovia kongregácie hlasujú o hodnote prípadu /de merito cause/. Až nakoniec, ak sú výsledky priaznivé Posvätná kongregácia predloží Svätému Otcovi odporúčanie ku kanonizácii služobníka Božieho.

Ako je z uvedeného vidieť, základom kanonizačného pokračovania je diecézne skúmanie. V jeho priebehu biskup ustanoví kvalifikovaného žiadateľa /postulátora/, ktorý pracuje v záujme úspešného pokračovania prípadu, kauzy.

Ten má za úlohu najprv zozbierať písomné dokumenty o živote, činnosti, chýre svätosti alebo mučeníctve dotyčného kandidáta svätorečenia, ďalej všetky jeho spisy a zostaví zoznam svedkov, ktorí majú byť vypočúvaní.

Ak po preštudovaní uvedených materiálov biskup usúdi, že sa môže pokračovať v procese, pošle dotaz na susedných biskupov alebo na biskupskú konferenciu, aby sa aj oni vyjadrili k veci. Ak je mienka biskupov priaznivá obráti sa dotyčný biskup na veriacich svojej diecézy, aby sa aj oni vyjadrili k prípadu.

Ak ani v tomto štádiu nie sú vážne námietky, biskup ustanoví dvoch cenzorov teológov aby preskúmali písomnosti kandidáta svätorečenia, či v nich niet niečo proti viere a dobrým mravom. Ak vyšetrenie vyznie priaznivo biskup pošle o tom správu Posvätnnej kongregácii pre záležitosti svätých. V prípade, že kongregácia nemá námietky voči predbežnej správe /nihil obstat/, môže biskup pokračovať v diecéznom procese.

Vyšetrovanie pokračuje vypočúvaním svedkov a skúma sa prípadne hrob a miestnosť, kde kandidát kanonizácie zomrel. Ak sa na príhovor kandidáta stali zázraky, biskup vedie ich vyšetrovanie.

Po ukončení vyšetrovania biskup pošle opis celého diecézneho procesu vo dvoch vyhotoveniach na Posvätnú kongregáciu pre záležitosti svätých spolu s jedným exemplárom písomnosti dotyčného kandidáta. Opis diecézneho procesu musí byť vyhorovený v jednej z rečí, ktoré sa v kongregácii používajú. Je to taliančina, španielčina, francúzština a angličtina.

Po doručení predmetného spisu na kongregáciu sa skúma, či v procese boli zachované všetky normy apoštolskej konštitúcie Divinus perfectionis Magister ako aj predpisy kongregácie.

V kladnom prípade nasleduje skúmanie kauzy v kongregácii.

V každej krajine, kde pôsobí Cirkev a v každom čase vyskytujú sa prípady, keď nejaký človek svojim životom, hrdinským činom či mučeníckou smrťou zapôsobí na verejnosť v tom zmysle, že začína sa o ňom uvažovať v súvislosti s možným kanonizačným procesom. Ako ukazuje článok, ktorý sme vyššie uviedli, kanonizačný proces má z ľudského hľadiska prísne, objektívne a jasné normy a pravidlá. V konečnom dôsledku je však rozhodujúca vôľa Božia. Preto, ak sa vyskytujú nejaké úvahy o možných kanonizačných kauzách, je dôležité objektívne zbierať materiály a dôkazy a možnom kandidátovi a úprimne sa modliť za spravodlivé vyjasnenie a vyzdvihnutie daného prípadu.

/Spracované podľa článku v časopise Slovenské hlasy z Ríma č.11/1984/.

RNDr. VLADIMÍR JUKL ŠEŠŤDESIATROČNÝ

Vladimír Jukl sa narodil 19. apríla 1925 v Bratislave. Vyrástol v rodine svetonázorove a národnostne zmiešanej. Otec, nakoniec profesor Vysokej školy obchodnej v Bratislave, bol českým intelektuálom liberálneho razenia. On naučil syna základom európskej vzdelanosti. Matka Slovenka ho naučila kresťansky žiť.

Popri kresťanskej výchove asi rozhodujúcim okamihom v jeho živote bolo stretnutie s chorvátskym jezuitom Tomislavom Kolakovičom, ktorý pôsobil na Slovensku a neskôr v Čechách v rokoch 1943-46. Jukl, hoci ešte mladý chlapec sa stal Kolakovičovým osobným tajomníkom.

Popri Kolakovičovi dozrelo v ňom jeho celoživotné povolanie - apoštolát pre Krista.

Keď vypuklo SNP, nasledoval tento kňaza do Banskej Bystrice a do hôr. V Slovenskom rudohorí pod Veprom v jednej zmljanke strávili krutú zimu. Toto miesto bolo útočiskom pre židov, francúzskych a ruských partizanov. Kolakovič tu bol všetkým kňazom, lekárom, oživovateľom nádeje.

Tu sa odohrala v Juklovom živote neobyčajná udalosť. Bolo treba ísť dole pre potraviny. Vlado sa vybral a pri ceste naspäť nešťastnou náhodou padol do rúk Nemcov. Títo ho zatkli a doviedli do sústreďovacieho tábora do Hronca, kde už bolo hodne ľudí. Hneď v prvú noc niekto zrazu zamykal Vlada za plece a povedal mu: "Podí!" Vyviedol ho do noci - na slobodu. Vlado tohto človeka nikdy predtým a už nikdy potom nevidel. Na druhý deň Nemci všetkých z tohto sústreďovacieho tábora previezli do Nemeckej, kde ich zastrelili a spálili.

Pripomína nám to takmer "Petrovo vyslobodenie zo žalára".

Pre aký život Pán Boh tohto 20-ročného chlapca zachránil a povolal?

Už v roku 1946 bol prvý krát zatknutý, avšak po niekoľkých týždňoch bol na príkaz prokuratúry prepustený na slobodu.

V r. 1947 dokončil štúdium matematiky a fyziky v Prahe a začal pracovať ako asistent na pražskej technike. Súčasne študoval externú teológiu.

V roku 1951 bol znovu zatknutý a po ročnej vyšetrovacej väzbe spojenej s najkrutejším násilím bol v procese "Mádr a spol." odsúdený na 25 rokov väzenia v III. nápravnej skupine. Prešiel mnohými väzeniami. Za pokračovanie v apoštoláte vo väzení bol často väzensky trestaný. Pracoval tam manuálne, ako ošetrovateľ, nakoniec ako učiteľ pre pologramctných kriminálnych delikventov v Leopoldove. V r. 1965 po štrnástich rokoch väzenia bol prepustený na slobodu. Do väzenia odišiel ako 26 ročný, vrátil sa z neho ako 40 ročný. V r. 1968 bol súdne rehabilitovaný, potom de-rehabilitovaný, nakoniec častočne rehabilitovaný.

Po väzení, ako to raz sám povedal, začala preňho ďalšia kapitola jeho života, ktorú dodnes žije.

Pre takúto životnú cestu ho vtedy, v zime 1945 Pán Boh zachránil.

"Cesty moje sú iné ako cesty vaše ..." /Iz. 55,8/.

Drahý Vlado, ďakujeme Ti za všetko. Ďakujeme Ti, že si nám priateľom a bratom. Ďakujeme Ti, že nám vždy povieš pravdu rovno do očí, ale na druhý deň nás znovu berieš ako nových ľudí. Ďakujeme Ti všetci tí, ktorí sme pri Tebe našli vieru, alebo si ju radikálne prehĺbili.

Nech Ti to všetko Pán Boh odplatí a nech Ťa v celom Tvojom ďalšom živote požehnáva!

ŠTÁTNA MOC A KÁDROVÁ POLITIKA KŇAZOV

Už dávnejšie sme si všimli, s akou veľkou prezieravosťou uskutočňuje štátny aparát v Československu kádrovú politiku kňazov /Pod kádrovou politikou kňazov tu rozumieme obsadzovanie jednotlivých postov v cirkvi príslušnými kňazmi/.

Používa na to obrovský aparát štátnej bezpečnosti, ktorý mu zbiera potrebné informácie a na základe nich tiež koná.

Štátna moc chce mať samozrejme všetky dôležité miesta v Cirkvi obsadené ľuďmi, s ktorými by mohla, keď už nie priamo spolupracovať, tak aspoň manipulovať.

V prvom rade si treba uvedomiť, že obsadenie každého miesta v Cirkvi sa deje po istej priamej, či nepriamej "konfrontácii" štátu so Svätou Stolicou.

Biskupov napr. menuje Svätá Stolica a schvaľuje ich štát. Kapitulných vikárov menuje kapitulná rada /podľa nového cirkevného zákonníka by to mal byť tzv. Zbor konzultorov/ a schvaľuje ich Sv. Stolica a pod.

Z postoja Vatikánu vyvádza preto štát závery pre svoj postup. V našom celkom krátkom zastavení vychádzame z terajšej situácie t.j. pontifikátu Jána Pavla II.

Štátny aparát potrebuje v prvom rade časť kňazov, ktorí majú šíriť v Cirkvi verejné pohoršenie a takto ju rozbiť.

Sú to väčšinou exponovaní členovia Pit, redakcia KN, vedenie Charity. S týmito ľuďmi nepočíta napr. na obsadenie biskupských stolcov. Oni plnia v plánoch štátu túto už spomenutú úlohu.

Na obsadenie napr. pedagogických a výchovných miest v seminári má iný typ ľudí tzv. "géniov prostrednosti", ktorí túto prostrednosť a bezvýraznosť majú preniesť na bohoslovcov.

Štát dobre vie, že keby na fakultu dosadil len vyhranene zlých ľudí, mohlo by to u týchto mladých chlapcov vyvolať práve opačnú reakciu.

Asi najrafinovanejšie postupuje štátna moc pri obsadzovaní biskupských stolcov. Pripravuje si svojich kandidátov roky tak, aby boli prijateľní aj pre Vatikán.

Títo ľudia nechodia na schôdze Pit alebo prestali chodiť na schôdze Pit tak, aby sa o tom aj verejne hovorilo.

/Treba povedať, že sa asi nejedná o priamych spolupracovníkov štátu, ale skôr o ľudí, u ktorých si je štát istý, že nimi bude môcť manipulovať.

Ich mená sa dozvedáme napr. z KN, kde z času na čas publikujú rôzne mravoučné články - aby sa ich meno dostalo do povedomia ľudí/.

A nakoniec sú to ostatní kňazi, určení pre pastoračiu.

A tak musíme byť všetci "múdri a obozretní". Pacem in terris je síce cirkevne zakázaná organizácia, ale deliaca čiara medzi kňazmi neide cez ňu.

Akým spôsobom sa dári štátu manipulovať s kňazmi? V prvom rade hľadá a využíva ich ješitnosť a ctižiadostivosť. A každému potom našepkáva do ucha to, čo chce počuť. Jeden bratislavský kaplán mi raz povedal, že je dôležité, aby mala Bratislava dobrých kazateľov, a preto treba snáď niekedy ísť aj na to Pit /Tým dobrým kazateľom mal byť on/. Pedagóg na bohosloveckej fakulte zase tvrdí, že je dôležité, aby bohoslovci mali dobré skriptá a preto treba v prvom rade taktizovať /tie dobré skriptá píše on/.

Šéfredaktor KN je presvedčený, že keby odstúpil, prišiel by ešte horší /môžu byť KN ešte horšie?/ atď.

Všetci títo ľudia v snahe zakryť svoju ješitnosť a ctižiadostivosť sa presviedčajú sami seba, že hrajú so štátom veľkú hru.

A štát ich v tejto domnienke necháva a povzbudzuje.

Druhý spôsob, akým štát manipuluje s kňazmi je, že ich vydiera. Vydiera ich na ich minulých alebo terajších pokleskoch. Škoda ! Sme presvedčení, že nikto z veriakov by sa na svojom kňazovi nepohoršil, keby ho štátny aparát verejne skompromitoval.

Celkom na záver by sme chceli povedať ešte jednu vec. Zdá sa nám, že sa u nás stratil istý "typ kňaza." Kňaza ako muža modlitby a muža vernosti k Cirkvi. Keby sa táto črta začala u našich kňazov viac objavovať, prestali by sme sa namáhať pozorovaním, aké taktiky používa štátna moc pri kadrovej politike kňazov.

EKOLOGIA

Slovensko vzdialené od priemyselných centier Európy považovalo sa donedávna za krajinu čistých riek, hustých lesov a hojnosti zveri. Tento obraz sa, ako vieme, zmenil. Celé Československo sa dnes počíta k najnečistenejším krajinám sveta. V znečistení ovzdušia je druhé v Európe /viď. Dokument ČSAV pre vládu ČSSR, Listy, 1984,1/. Slovensko na tom nie je už o nič lepšie než Čechy. Uznáva to o.i. Uznesenie vlády SSR č. 100 - 82, ktoré vymedzuje 7 zvlášť ohrozených území. Sú to: Bratislava, Žiar nad Hronom, dolná Orava, horná Nitra, Košice, stredný Spiš a Jelšava. Celková rozloha týchto území je 580 km². Vieme, že tento zoznam je neúplný, za silne znečistené oblasti treba počítať i Nižnú Slanú, Rudňany, Šaľu a iné /Pravda 2.4.1982/. Zlá situácia je i v kvalite vody. Zo slovenských tokov /spolu 2 700 km/ je do III. a IV. triedy /silne a veľmi silne znečistená voda/ zaradených 80 %. /Pravda, 21.1.1982/.

Náprava tohoto stavu je pomalá. Nie je nadsadené, ak povieme, že stav sa zhoršuje.

Zhoršenie čistoty tokov za jedinou päťročnicu 75-80 dosiahlo 12 %, u Dunaja, Hornádu a Bodrogu dokonca 25 % /Pravda 21.1.1982/. V roku 1979 malo byť na Slovensku 50 nových čističiek, dokončilo sa len 19. Nasledujúci rok bol pomer podobný, namiesto plánovaných 53 iba 19. Koncom roku 80 sa evidovalo 5 850 znečisťovateľov vody, o 323 viac než rok predtým /Technické noviny, 1981, č.43/. Celkove sa z milión ton odpadu vypúšťaných priemyslom i mestami do riek čistí len 13 % /Nové slovo, 16. 6. 1983/. No zhoršovanie sa netýka len vôd. Exhaláty poškodzujú lesy. Výrub stromov na Slovensku je z veľkého percenta tzv. kalamitný. Miznutie lesov zasa spätne zhoršuje kvalitu ovzdušia. V našej prírode je z celkového počtu 3 000 druhov rastlín kriticky ohrozených 246 druhov /Nové slovo, 4.2.82/. O poklese stavov čravych vtákov, kamzíčej a srnčej zveri, chránených druhov /napr. náš tatranský rod svišta/ by sa dalo písať veľa. Uvedme aspoň vývoj lovnnej zveri: pokles úlovkov oproti roku 1970 je u prepelíc o 90 %, u bažantov o 40 % a u zajacov o 80 % /Dokument ČSAV vláde ČSSR/.

Slovensko a Slováci mali od vekov k svojej prírode a pôde ten najvrúcnejší vzťah. Bola ich jedinou istotou, bola ospievaná v piesňach okrášlená v rozprávkach, bola našou postatou. Neefektívne hospodárstvo ukrája i z rodnej hrudy. Podľa Výboru ľudovej kontroly ČSSR za dve päťročnice /1970 - 80/ ubudlo 242 000 ha poľnohospodárskej pôdy, čo sa rovná rozlohe okresov Nové Zámky a Komárno /Práca, 6.2.82/. Výmera stálymi zábermi poklesla u nás z 0,64 v roku 1950 na 0,45 na osobu v roku 1980. Dostali sme sa tak na jedno z posledných miest v Európe. /Práca, 6.2.82/. Výnimky zo zákonom chránenej ornej pôdy sa udeľujú i naďalej. Výnimky sa udeľujú na vypúšťanie splaškov, neefektívne exhalátov - neprekvapí, že i na zaberanie územia rezervácií. Len za dva roky 1979 - 80 orgány Národných výborov udelili celkove 908 takých výnimiek na odňatie osobitne chránenej pôdy s výmerou 967,44 ha. /Pravda, 7.8.1981/. Položme si teraz otázku: ako má tieto problémy reflektovať kresťan. Vidíme, že reakcia kompetentných odborníkov a vrchnosti sa pohybuje od neúčinnnej snahy až po heslo "po nás potopa". Ako sa stavajú k týmto otázkam inde nasveta ?

Jeden pól postojov v zahraničí reprezentujú strany zelených, ekologické a alternatívne združenia a pod. Mnohí z nich rousseaovsky odmietajú civilizáciu konzumu a celkove tieto hnutia žiadajú zastavenie priemyselného rastu, navrhujú alternatívne, nekonzumné projekty. Opačný záujem má prevažná časť vlád, hlavne veľmocí. Nezaujímajú ich príliš vyhrážky ekologickou katastrofou. Potrebujú dať "hry a chlieb" svojim konzumným väčšinám. ZSSR a jeho Tábor ekologickú krízu odmietajú a označujú ju za jav rozkladu imperialismu. Zaujímavé je, že ani dnešná vláda USA nehorlí za ekologické programy. Niektorí členovia vlády ich totiž považujú za nástrahy komunistov, ktorými chcú podkopať rozvoj Západu.

Náš vzťah k ekologickým problémom súčasného sveta možno odvodit' z litery a hlavne z ducha Písma Svätého. Človek je hospodárom na tomto svete, ktorý mu Stvoriteľ zveril.

Nie je "budovateľom" ani "prerozkladateľom" prírody. Nie je ani jej vlastníkom. Je nájomcom, ktorý zveľaďuje to, čo mu On na istý čas zveril. Dobré hospodárenie sa mu odovdacia hojnosťou, za zlé predloží účty. Kresťania nemusia odmietať ľudskú civilizáciu ani využívanie prírody pre blaho ľudského pokolenia. Na ten účel nám jej Majiteľom bola prenechaná. Nemôžu však súhlasiť s drancovaným a zlým hospodárením s týmto stvoreným svetom. Tu nie je namieste utiahnutie sa do duchovna, do "kráľovstva nie na tomto svete". Sme spoluzodpovední, ba viac než to. Sme robotníci na vinici sveta. Naša nádej na Kráľovstvo je viazaná na to, ako naložíme s darmi nášho Otca. Týmto darmi nie je len duša a telo, ale i svet okolo nás, ktorého pánmi nás On ustanovil.

LITERATÚRA DEZILÚZIE

Od počiatku 80-tych rokov sa slovenským vydavateľstvom podarilo vydať niekoľko kníh, ktoré za pár dní zmizli z pultov. Samotný tento fakt, akokoľvek by mal byť bežný, je u nás zriedkavý. Vec je hodná pozornosti o to viac, že nešlo o preklady svetových bestsellerov, ale o knihy tunajších autorov. Prvý raz po viac ako desaťročí nebola slovenská próza ležiakom. Ako sa to podarilo?

Prvé vysvetlenie nájdeme v tiráži. Náklady týchto čitateľsky úspešných kníh sú i na naše skromné pomery nápadne nízke, takpovediac zberateľské. Nebolo treba recenzií ani reklamy, náklad sa vykúpil vďaka ústnemu podaniu, po známosti, tak ako to už na Slovensku býva. Len málo exemplárov sa zatúlalo mimo Bratislavu, do Čiech sa ani nedistribuovali. Napriek tomu tu nebudem nadávať na vydavateľa. Naopak, som mu vďačný, že sa uprostred bezútešnej stepi slovenskej literatúry zjavujú občas knihy, ktoré sa rozkúpia.

Teraz ale konkrétnejšie. Ak sa informujeme v kníhkupectve, ktoré pôvodné diela mali čitateľský úspech dozvieme sa, že to bol "Rozum" od Ruďa Slobodu /1982, 3 500 výtlačkov/, Mitanov "Koniec hry" /1984, náklad 5 000/, Ferkove "Proso" /1984, náklad 3 000/. Po prečítaní zisťujeme, že okrem úspechu u čitateľov majú aj iné spoločné črty. Otvorenejšie a pravdivejšie než býva zvykom opisujú súčasnosť, nezjavujú sa v nich žiadni povinní pozitívni hrdinovia, autori demaskujú morálnu a duchovnú biedu dneška.

Každá z týchto kníh by si zaslúžila našu pozornosť. Napriek tomu, že by kultúrni činitelia a oficiálni kritici mali jasat nad konečne úspešnou literárnou úrodou, tlač i masmédiá o jej existencii zarazene mlčia., s výnimkou Slobodovej knihy "Rozum" - tej sa dostala v stranníckej tlači nádielka zlostných vyhrážok. Poveďme si teda aspoň informačne zopár slov o tejto knihe.

Autor debutoval v roku 1966, patrí teda ku generácii, ktorá sa práve ešte stihla ako tak vyliahnúť. Valec normalizácie, ktorý statočne tlačil dohora životnú úroveň Slovákov, nevšímavo prešiel ich kultúru a umelcov. A bola to umelecká generácia akú ešte nemali. Vo filme, vo výtvarnom umení i v literatúre sa zjavili autori na európskej úrovni. Je faktom, že ani za 17 rokov nik nedokázal objaviť nových, poslušných a zároveň kvalitných nástupcov. Nakoniec viac-menej z nutnosti prichádzajú k slovu zasa len tí niekdajší debutanti. Znovu sa tlačí Johanides /pozoruhodná kniha "Nepriзнané vrany" a nedávno "Marek koniar a uhorský pápež/, vychádza Vilikovský /po 18 rokoch odmlčania "Prvá veta spánku", nedocenená próza zo slovenského malo mesta/ rovnako vo filme i vo výtvarnom umení sa presadzujú rovesníci Ruda Sloboda. Sloboda je vo svojej knihe i v súkromnom živote typickým pre zvoju generáciu. Unavený, zbitý a skeptický k svetu okolo a hlavne k sebe samému. Kniha mu je britvou, ktorej sa chytá topiaci. Už žiadne literárne príbehy, zostáva len holý život, aj ten na vlásku. Zostáva trápenie v rodine, jeho choré telo, nešťastná duša. Jeho život sa už v ničom nepodobá tomu, akým žijú kdesi inde literáti, umelci, scenáristi. On je ponorený dole, v sivom strastiplnom svete tých, ktorým oní literáti svoje diela zvyknú adresovať. Je ešte hlbšie, norí sa dozadu k minulosti svojej rodiny, k svojmu otcovi, k svojej dedine. Nie sentimentálne, ako býva zvykom v slovenskej lyrizujúcej próze. Jeho ponor je ponorom topiaceho sa. Neospevuje substanciu, v ktorej trčí až po ústa. Berie ju ako svoju skutočnosť, z ktorej nevie alebo možno nechce vybrnúť. Čitateľ trpne nad nahotou autora, ktorý sa neprikrýva žiadnym vymysleným príbehom. Napriek tomu sa dej často ocitá na pokraji nudy. Životné príbehy protagonistu, slovenského spisovateľa, sú zväčša banálne. Pije a vedie vágne reči, bije svoju ženu, zúriivo preklína svoje zamestnanie, je otrávený z nevyčarennej dcéry, moria ho príbuzní a choroby ... deň po dni, udalosť za udalosťou, kliniec za klincom - presne a neúprosne. Prehryzáva sa k sebe, Román končí zdruvujúcim poznáním: som mŕtvy.

Nie, nie je to sureálne, hrdina nezomrel fyzicky ani symbolicky. To konštatovanie je vecné a presné - je mŕtvy duchovne, vypustil dušu.

V knihách vlny dezilúzie sa nezjavuje alternatíva Boha. Nie je ani v Slobodovom "Rozume". Táto alternatíva sa však práve svojou neprítomnosťou stáva nečakane naliehavou, skutočnejšou než v nejednej náboženskej krihe. "Rozum" je svedectvom bezmocnosti človeka bez viery a nádeje. Bezmocnosti, ktorá je zvyčajne prikrýta úspešným životom, peniazmi, úctou okolia a pod. Sloboda a jeho rovesníci /ktorí zostali verní sebe a svojmu svedomiu/ žijú a tvoria bez týchto kulís. Generácia pôvodne jednoznačne pokroková, voľnomyšlienkárska a ateistická stojí zočivoči dokonalej dezilúzii. Nezmenili svet, naopak, svet zmenil ich. Národ, ktorého umelcami a prorokmi sa chystali byť, ich zabudol, obišiel sa bez nich. Ideály pokroku /v umení, vede v spoločnosti/ a humanizmu ležia nepotrebné v prachu. Barbarická, nekresťanská tvár moderného sveta už má odvahu ukázať svoju podobu. Málokterá generácia sažila tak to zmenu, kontrast medzi eufóriou konca 60-tych rokov a dnešným svetom násilia s hrozbou nukleárnej smrti, ekologickej krízy, premnoženia a pod. je obrovský. Ich svedectvo sotva môže byť iné, než svedectvo dezilúzie. Verím, ale, že čudesná krížová cesta, ktorá je ich /i našim spoločným/ údelom má svoj zmysel a cieľ. Ich vyznanie pádu a bezmoci je prahom a predpokladom hľadania cesty.

SLOVENSKÍ BISKUPI

Dnešným číslom začíname seriál krátkych životopisných medailónikov niektorých slovenských katolíckych biskupov

1. Štefan MOYZES, biskup banskobystriický

Narodil sa vo Veselom pri Piešťanoch dňa 24. októbra 1797. Kňazskú vysviacku prijal v januári 1821. Takmer 9 rokov kaplanoval v službách ostrihomského arcibiskupstva napr. v Pešti v kostoloch sv. Ondreja a sv. Jozefa. Medzitým študoval filozofiu a stal sa doktorom filozofie.

V septembri 1829 ho panovník menoval za profesora filozofie na Kráľovskej akadémii v Záhrebe, kde pôsobil až do 18. októbra 1847. Dňa 19. októbra 1847 sa stáva záhrebským kanonikom. Záhrebská kapitula ho zvolila za svojho poslanca do krajinského snemu, ktorý bol zvolaný na 7. novembra 1847 do Bratislavy. V Bratislave bol až do 14. marca 1848, kedy v predvečer revolučných udalostí sa vrátil do Záhrebu. V roku 1849 vedie chorvátskú diplomatickú misiu na rokovaní vo Viedni.

Po celé obdobie svojho pobytu v Chorvátsku nezabudol na svoj pôvod. Vrele sa zaujímal o svoj národ a zdialky neprestajne sledoval jeho život.

Svetozár Hurban Vajanský o jeho návrate domov píše: "Vrátil sa takým intímny, čudným a vrelým Slovákom ako by nikdy nebola noha jeho opustila drahú, slzami, potom a neskoršie i mučeníckou krvou zmáčanú zem slovenskú."

Keď musel odstúpiť banskobystriický biskup Jozef Rudnyánszky ako kossuthovec a so súhlasom pápeža sa 14. marca 1850 vzdal biskupstva, vyvinula sa situácia tak, že novým biskupom na návrh viedeňského dvora sa stal Štefan Moyzes.

Panovník František I. na návrh vlády 30. augusta 1850 ho menoval za biskupa banskobystriického. Dňa 19. septembra 1850 zložil predpísanú prísahu do rúk panovníka a pápežského nuncia. Pápež Pius IX. dal 25. mája 1851 súhlas na jeho vysvätenie. Biskupskú vysviacku prijal z rúk ostrihomského arcibiskupa Jána Szcitovszkého dňa 23. júla 1851 vo farskom kostole v Banskej Bystrici. Učinkovanie nového biskupa bolo veľkým povznesením diocézy ako z náboženského, tak aj z národného hľadiska. Podporoval a vydával časopis Cyrill a Method, poslovenčil a zveladil banskobystriické gymnázium. Založil učiteľský ústav a dievčenský výchovný ústav. Akoby vyvrcholením jeho národnej činnosti bolo, keď 12. decembra 1861 uviedol deputáciu slovenských národovcov, ktorí niesli Memorandum slovenského národa panovníkovi Františkovi Jozefovi I.

Bol známy svojou osobitnou úctou k slovanským apoštolom sv. Cyrilovi a Metodovi. Na 1000-ročné jubileum príchodu sv. Cyrila a Metoda do našej vlasti v roku 1863 vydal 14. februára pastiersky list, v ktorom podrobne opísal jedinečné zásluhy našich slovanských apoštolov.

Stal sa prvým predsedom Matice slovenskej, keď bol zvolený na zakladajúcom valnom zhromaždení Matice slovenskej v Martine dňa 4. augusta 1863.

Zomrel v biskupskom kaštieli v Svätom Kríži nad Hronom /teraz Žiar nad Hronom/ na sviatok sv. Cyrila a Metoda 5. júla 1869.

AKO JE TO SO SKRACOVANÍM PRACOVNÉHO ČASU ?

Pred pätnástimi-dvadsiatimi rokmi naše telekomunikačné prostriedky boli plné úvah o skracovaní pracovného času. Vo veľkom sa rozprávalo a písalo o tom, že ak jednotlivé podniky majú na to ekonomické predpoklady, môžu si zaviesť tzv. voľné soboty a prechádzať postupne na päťdňový pracovný týždeň. Na päťdňový pracovný týždeň sa postupne prešlo v celej republike. Rozhlas a noviny znova prinášali úvahy o ďalšom postupnom znižovaní pracovného času. Nechýbali ani o tom úvahy, že ak sa prejde prípadne na štvordňový pracovný týždeň, tak pre pracujúceho človeka bude problémom, čím má vyplniť tieto voľné dni ?

Po zavedení päťdňového pracovného týždňa v celom Československu sa však neskôr zaviedli tzv. pracovné soboty, ktorých počet sa doteraz celosťátne na každý rok určuje jednotne.

Na rok 1985 je stanovených 5 pracovných sobôt /23.3., 13.4., 28.9., 19.10. a 16.11./ V tomto roku, ktorý má 365 dní, je 260 dní pracovných.

Ako vyzerá celý problém vzhľadom na nie tak dávnu minulosť ? V minulosti sa okrem štátnych sviatkov rešpektovali aj cirkevné sviatky. Dni pracovného pokoja boli za našej mladosti tieto sviatky :

1. 1.I. - Nový rok
2. 6.I. - Troch kráľov
3. 2.II. - Hromnice
4. 19.III. - Jozeda
5. 25.III. - Zvestovanie
6. Veľkonočný pondelok
7. Veľkonočný utorok
8. 1.5. - Sviatok robotníkov
9. 9.5. - Ukončenie vojny
10. Nanebovstúpenie
11. Turíčný pondelok /pozn.: východní Nemci ho ešte stále svätia/
12. Božie Telo
13. Petra a Pavla - 29.VI
14. Božské Srdce
15. 5.VII. - Cyrila a Metoda
16. 15.VIII. - Nanebovzatie P.M.
18. 8.IX. - Narodenie P.M.
18. Odpust čiže hody /každá farnosť inokedy/
19. 15.IX. - Sedembolestnej P.M.
20. 28.X. - Deň republiky
21. 1.XI. - Všetichsvätých
22. 8.XII. - Nepoškvrnené Počatie P.M.
23. 25.XII. - Božie narodenie
24. 26.XII. - Štefana p vomučeníka
25. 27.XII. - Jána, apoštola a evanjelistu.
26. 28.XII. - Mláďatiek

Dohromady teda sviatkov bolo 26 dní. K tomu možno budú mať niektorí pripomienku, že na niektoré sviatky, ako napr. Jozefa, Božské Srdce a Sedembolestnej P.M. sa pracovalo. Upresňujeme, že niekde sa pracovalo a niekde sa svätilo. A dodávame, že aj v iné sviatky, ktoré tu ani neuvádzame /napr. Navštívenie P.M., Ružencovej P.M., Premenenie Pána, Mena P.M. a pod./, sa niekde pracovalo a niekde svätilo. Záviselo to od šikovnosti odborov, čo vymohli resp. dojednali so zamestnávateľom. Na základe uvedeného je teda rozumné uvažovať :

- počet sviatkov 26 dní
- počet nadiel 52 dní, dohromady 78 dní voľna

Počet pracovných dní v roku teda bolo :

počet dní v roku : 365
mínus nedele a sviatky - 78

287 pracovných dní

Vzhľadom na to, že v sobotu sa pracovalo len 6 hodín a v ostatných pracovných dňoch len 8 hodín, musíme pracovné dni v roku premeniť na pracovné hodiny, a potom urobiť korektúry cez hodinový prepočet.

V ďalšom rátaťme v roku 52 týždňov a 52 sobôt /hoci ich niekedy býva aj 53/.

Odpracované hodiny v roku :

287 dní x 8 hodín = 2.296 hodín
mínus korekcia za krátke soboty : 52 x 2 hod = 104 hod
dostávame počet odpracovaných hodín v roku, keď sa slávil cirkevné sviatky: 2.296 hod
104 hod
2.192 hod

Teraz sa vráťme do súčasnosti. V roku 1985 bude odpracovaných hodín v roku :

260 prac. dní x 8,5 hod = 2.210 hodín

Keď porovnávame tieto počty hodín, vidíme, že tento rok budeme pracovať o 18. hodín viac ako v minulosti. /Pracovné "soboty cti" sme radšej nepočítali./

Dúfajme, že tento trend "znižovania" pracovnej doby sa do roku 2 000 zastaví, aby sme ho mohli v zdraví prežiť.

ZO ZAHNANTCIA

LAOS

Laos patrí prakticky do "Veľkovietnamskej ríše". V tejto ríši žije asi 3 milióny katolíkov, prakticky všetci na pôvodných vietnamských územiach. V posledných rokoch mnohí laoští kresťania ušli z krajiny. Počet katolíkov v Laose klesol takto zo 43 tisíc na 19. tisíc. Niektorí kňazi sa nachádzajú pravdepodobne v prevýchovných táboroch. V niekdajšom hlavnom meste Laosu Vientiane zo siedmich kostolov zostal otvorený len jeden kvôli diplomatom.

Náboženská sloboda sa stala prázdny slovom.

Na veriach sa vyvíja nátlak, aby odpadli od viery.

Keď štátna moc hľadá dôvod, aby mohla poštátniť cirkevný sirotinec, núti reholné sestry aby podpísali, že predávali cez sprostredkovateľov dievčatá pre prostitúciu do Európy.

Zachovalo sa krásne svedectvo jedného laoského kňaza, ktorého keď nútili, aby zanechal kňazstvo a oženil sa, povedal: "Poponáhľajte sa, vezmite pušku a zastrel'te ma ! Ale ja svoju vieru nezapriem a smrti sa nebojím !"

KAMBODŽA

Ťažkosti a prenasledovania, ktoré Cirkev v Kambodži utrpela, sú neludzské a ničím neospravedlniteľné. Červení Khmeri si vytýčili ako cieľ, všetkým náboženstvám, vrátane islamu a budhizmu, zasadiť smrteľný úder.

Apoštolský prefekt z Bathambang, Msgr. Pavol Tep Im Samath bol v máji 1975 v blízkosti Mongkolborey červenými Khmermi zavraždený. Koadjutor apoštolského vikariátu zomrel v r. 1977 na podvýživu. Zo 17 reholných sestier, ktoré po 17. apríli 1975 zostali v Kambodži, podarilo sa desiatim ujsť do Vietnamu, zostávajúce boli chytené na úteku do Thajska a zavraždené.

O 40 katechistoch, ktorí po r. 1975 zostali v krajine, sa nevie nič. Dnes je asi isté, že v Kambodži nežijú už žiadni biskupi, kňazi, reholníci a reholníčky. Všetky kostoly boli zrovnané so zemou. Zostali len dva, malý drevený kostol v dedinke Chommon xsa dnes používa ako sklad a kaplnka sestričiek z predmestia Phom Penh sa dnes používa ako sirotinec.

O kresťanoch sa nevie nič. S najväčšou pravdepodobnosťou už nežijú žiadni kresťania mužského pohlavia - všetci boli povraždení. Ak nejakí zostali, tak azda len ženy a deti.

Po vstupe vietnamských vojsk do Kambodže systematické vraždenie Pol-Potovho režimu sa zastavilo. Treba povedať, že krajina si z toho najstrašnejšieho vydýchla.

Ale o znovubudovaní Cirkvi a náboženstiev v Kambodži nepočuť zatiaľ ani slovo.

VIETNAM

Po zjednotení Vietnamu sa táto krajina uzavrela do seba a nikto nevedel čo sa v nej odohráva. Po čase však začali prenikať prvé správy, ktoré nechali na pochybách, že zjednotený Vietnam sa začína uberať cestou "revolúcie".

Katolícka cirkev vo Vietname bola jednou z prvých inštitúcií, ktorej sa nová orientácia dotkla.

V r. 1983 prenikli do sveta smernice Komunistickej strany Vietnamu pre straníckych funkcionárov. KS v nich označuje katolíkov za "nepriateľov štátu". Doporučuje sa v nich využívať narastajúca nejednotnosť v katolíckej cirkvi a klérus izolovať od veriacich. Ďalej sa v nich konštatuje, že náboženské potreby veriacich sú dosiaľ veľmi rozšírené a mnohí veriaci sa stále nechcú vzdať kňazov. Aby strana oslobodila ľudí od "povier", musí cirkev t.j. biskupov a kňazov "reformovať", aby sa podriadili štátu a neboli na prekážku revolúcii.

Preto je dôležité, aby sa do vedenia ako vo farských radách, tak v najvyšších úradoch presadili "progresivisti".

Dokument delí kňazov do štyroch kategórií: pokrokoví, prispôsobiví, nerozhodní a reakční.

S každou skupinou sa musí zachádzať ináč, najmä mladí kňazi stoja blízko ľudu a nestránia sa ani fyzickej práce.

Začiatkom roku 1984 začali prichádzať ďalšie správy. Ľudový súd vy-niesol rozsudky 12-tim reholníkom a kňazom medzi ktorými je 7 jezuitov a 1 dominikán. Boli obžalovaní z protištátnej činnosti a protirevolučnej propagandy.

Jeden kňaz bol odsúdený na doživotné väzenie, jeden jezuita na 15 rokov, provinciál jezuitov na 12 rokov. Ostatní boli odsúdení k väzeniu do 5 rokov.

Podľa výpovede jedného vietnamského utečenca - spisovateľa, vo Vietname je v súčasnosti vyše 100 kňazov vo väzení a v pracovných táboroch. Keď Sv. Otec navštívil v r. 1984 Južnú Kóreu a keď sa jeho lietadlo blížilo k vietnamskému priestoru, rádio Veritas na Filipínach začalo vysielat vo francúzskom jazyku pápežovo posolstvo vietnamskému národu. Medzi iným v ňom pápež povedal: "Nech nikdy neprestane spolupráca s Vašími biskupmi ani vernosť Ježišovi Kristovi a jeho cirkvi. Modlime sa za to, aby ste stále mali skutočnú možnosť svojou vieru vyznávať a tiež ju prežívať. Celá cirkev hľadá na Vás s napätím ..."

Podľa posledných správ, štátna moc v tejto krajine začína radikálne znižovať počet kňazov v pastorácii, najmä tam, kde ich bolo dostatok.

Z DOMOVA

- 500 mladých ľudí zo Slovenska a z Čiech podpísalo a poslalo na začiatku roku 1985 list pápežovi Jánovi Pavlovi II, v ktorom ho prosia, aby - ak to bude po dohode s našou vládou možné - navštívil našu krajinu 14. a 15. septembra 1985 na Velehrade a v Šaštíne. Títo mladí ľudia urobili to, čo je také vlastné mládeži na celom svete - spontánne prevzali v situácii, ktorá nastala, iniciatívu do svojich rúk.

V druhej polovici februára 85 Sv. Otec obdržal list spolu s podpismi. Podľa správ z Vatikánu Sv. Otec bol veľmi dojatý týmto listom a dlho si prezeral podpisy, ktoré boli priložené na rôznych hárkoch. Prinášame celý text listu :

Nový rok 1985

Drahý Svätý Otče !

Počuli sme, aký vrelý vzťah k mládeži ste mali ako krakovský arcibiskup a vieme, že aj ako pápež rád sa stretáte s mládežou v Ríme, v Castel Gandolfo a všade na svojich apoštolských cestách po svete.

Vieme tiež, akú pozornosť a priazeň prejavujete našim národom, českému a slovenskému, Vám tak blízkym.

Preto veríme, že tento list od nás, slovenskej a českej katolíckej mládeže, prijmete s porozumením a potešením, a že budete zhovievavo posudzovať nedostatky tohto listu z procedurálneho a diplomatického hľadiska.

Drahý náš Svätý Otče, veľmi by sme Vás chceli vidieť a počuť v našej vlasti. Rok 1985 je medzinárodným rokom mládeže a pre nás okrem toho rokom 1100-ho výročia smrti nášho prvého arcibiskupa sv. Metoda. S nadšením sme v r. 1983 prijali výzvu modliť sa za Váš príchod a v r. 1984 sme pripojili svoje podpisy k pozvaniu, ktoré Vám poslal náš milovaný kardinál František Tomášek. Nesmierne nás potešila Vaša odpoveď, že rád pridáte predsedat' slávnostiam ku cti sv. Metoda. Avšak dodnes nebolo verejne oznámené, že by cirkevná alebo svetská vrchnosť nejako na Váš list bola reagovala. Pretože čas letí, odhodlali sme sa my, mládež Československa, v tomto roku mládeže Vás poprosiť, aby ste prišli aspoň na krátku návštevu k nám - ak by to po dohode s našou vládou bolo možné - a to 14. septembra 1985 na Velehrad uctiť pamiatku sv. Metoda a 15. septembra do Šaštína zasvätiť slovenský národ Jeho patrónke, Sedembolestnej Panne Márii. Tak veľmi potrebujeme, aby ste nás prišli posilniť vo viere ! Ľudsky povedané, závidíme národom, kde je menší pomer katolíkov ako u nás, a ktoré ste už navštívili. Modlíme sa stále za ten zázrak, aby ste mohli k nám prísť a veríme v neho a vieme, že "viera hory prenáša" !

Panna Mária, naša nebeská Matka a Ochrankyňa, prines pápeža, ktorý je "celý Tvoj", v roku 1985 do našej vlasti !

Podpisy mladých ľudí, ktoré prikladáme, boli zozbierané narýchlo počas vianočných sviatkov 1984.

//Nasleduje približne 500 podpisov//.

- Moravská katolícka mládež poslala výzvu slovenskej a českej katolíckej mládeži, aby sa zúčastnila spoločnej púti katolíckej mládeže Československa 6.7.1985 na Velehrade, z príležitosti 1100 výročia smrti sv. Metoda. Prvý raz v dejinách našej republiky by sa stretla mládež Čiech a Slovenska, aby spolu prežila v modlitbách a spevoch večer a noc. A Slovensko sa s radosťou pripája k tejto výzve.

Prinášame celý text výzvy :

Naši mladí bratři a sestry ze Slovenska a Čech !

Chvála Kristu !

Víte, že k letošnímu Dni míru 1. ledna vydal sv.Otec heslo: "Mír a mládež jdou společně." Pozval také do Říma na Květnou neděli zástupce mládeže celého světa. Při té příležitosti vyjádřil i přání, aby také ostatní mládež, která nepřijde do Říma, sešla se v rámci místních církví ke společné modlitbě.

Pro nás je tento rok 1985 také jubilejním rokem sv.Metoděje, prvního arcibiskupa Velké Moravy. Připomněl nám to i sám sv.Otec ve své novoroční homilii.

Proto my, mladí moravští katolíci, považujeme za vhodné, abychom společně uctili památku sv. Metoděje v blízkosti jeho hrobu na Velehradě a zároveň vyprošovali lidstvu spravedlivý mír společnou poutí na Velehrad, a to v předvečer ohlášené celostátní pouti /plánované na neděli 7.7/. Zveme tedy všechny mladé katolíky z Moravy, Slovenska i Čech k spoluúčasti s námi na této pouti na Velehrad v sobotu 6. července 1985 v odpoledních a večerních hodinách.

Budeme se společně modlit za jednotu církve, za sv. Otce, naše biskupy, kněze a bohoslovce a zejména za mládež našich národů, abychom na přímluvu Panny Marie a svatých Cyrila a Metoděje si zachovali a prohloubili víru a přenesli ji do třetího tisíciletí.

Věříme, že tímto setkáním pomůžeme i k většímu sblížení obou našich bratrských národů.

Toto setkání stavíme pod ochranu Neposkvrněné Matky Unie a našich věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Vyprošujeme si jejich přímluvu, aby toto setkání nám všem přineslo co nejbohatší ovoce a požehnání.

Dědictví otců zachovej nám, Pane !

Zdraví Vás

moravští mladí katolíci
/podpisy/

- Ako sme už oznámili, dvaja katolícki laici podali žalobu na Cirkevný súd v Nitre na šéfredaktora slovenských Katolíckych novín za to, že uverejňuje články, ktoré propagujú činnosť cirkevne zakázanej organizácie Pacem in terris. Keď Cirkevný súd v Nitre žalobu zamietol, odvolali sa títo na Najvyšší cirkevný súd do Ríma. Tento postúpil celú záležitosť Posvätnéj kongregácii pre klérus, ktorá je z hľadiska autority pre daný prípad najvyššie postavenou cirkevnou inštitúciou. Posvätná kongregácia pre klérus na základe uvedenej žaloby udelila na konci decembra 1984 slovenským Katolíckym novinám cirkevné napomenutie - tzv. "monitum". Je to prvý raz od skončenia II. vatikánskeho koncilu, čo Svätá Stolica disciplinárne zasiahla do našej cirkvi. Týmto napomenutím Svätá Stolica znovu oficiálne potvrdila, že Pacem in terris je cirkevne zakázaná organizácia a navyše dala najavo, že je rozhodnutá - keď bude treba - riešiť celú záležitosť dôsledne.
- Nedávno sa nám dostalo do rúk vynikajúce dielo českého emigrantského filozofa Erazima Koháka - Národ v nás v slovenskom samizdate. Práca je rozdelená do 9 kapitol : I. Myšlienka humanity, II. Myšlienka demokracie, III. Myšlienka socializmu, IV. Otázka národnej povahy, V. Otázka českej národnosti, VI. Otázka českej štátnosti, VII. Možnosti v dejinách, VIII. Možnosti mocných, IX. Možnosti bezmocných.

Rozsahovo nevelká štúdia je bohatosťou myšlienok a aktuálnymi závermi jednou z najlepších prác tohto druhu. Mimoriadne pôsobivé sú na nej záverečné kapitoly.

- Asi 350 katolíckych kňazov zo Slovenska a z Čiech podpísalo a poslalo v čase, keď prebiehal federálny zjazd Pit v Prahe, list Sv. Otcovi, v ktorom mu vyjadrujú svoju vernosť a odprosujú za to, že práve v týchto chvíľach niektorí ordinári a kňazi verejne odmietajú poslušnosť Sv. Otcovi.

"Sedembolestná Panna Mária, Patrónka slovenského národa, oroduj za nás !"